



KLARA ZETKIN



LENIN JA JOUKOT

Kun muistelen keskustelujani Leninin kanssa — sisimmäsäni hänen sanansa ovat elävinä niin kuin olisin kuullut ne tänään, — näkyy niistä kaikista suuren vallankumousjohtajan muuan kuvaava luonteenpiirre. Se on hänen syvällinen suhteensa hyvin laajoihin työtätekeviin joukkoihin, varsinkin työläisiin ja talonpoikiin.

Lenin tunsi sydämellistä vilpitöntä myötätuntoa näitä laajoja joukkoja kohtaan. Kipu sydämessä hän ajatteli heidän kurjaa asemaansa ja kaikkia niitä kärsimyksiä, mitä heillä oli jokapäiväisessä elämässään — kivulloisesta neulanpistosta koviin kurikaniskuihin. Jokainen yksityinen tapaus, josta hän sai tietää tai jonka todistajana oli ollut, kuvasti hänelle monien, lukemattomien elämänosaa. Miten liikuttunut hän olikaan kertoessaan minulle marraskuun alussa 1920 talonpojista, jotka olivat vähää aikaisemmin käyneet kyläyhteisön läheteinä hänen luonaan:

— He olivat repaleisissa vaatteissa, jalassa rievut ja viirut. Näin kurjalla ilmalla! Jalat aivan läpimärkinä, kylmästä sinisinä. Määräsin tietenkin heille annettavaksi jalkineet armeijan varastosta. Mutta onko siitä apua? Tuhannet ja kymmenet tuhannet talonpojat ja työläiset kulkevat nyt jalat haavoilla, ei heille voida kaikille antaa jalkineita valtion kustannuksella. Miten syvästä ja hirveästä kurjuudesta meidän köyhän kansamme pitääkään nousta ja päästä! Sen vapautumisen tie on tuntuvasti hankalampi kuin teidän saksalaisen proletariaattinne tie. Mutta uskon sen sankaruuteen, se nousee.

Lenin puhui aluksi hiljaa, melkein kuiskaamalla. Viimeisen lauseen hän lausui kovaa, suupielissä tiukka ilme, varman päättäväisesti.

Suunnilleen samaan aikaan oltuani muutaman päivän Ivanovo-Voznesenskissa minun oli ilmoitettava saamistani unohuttumattomista vaikutelmista hänelle: siellä pidetystä piirikonfe-

renssista, kokouksesta täpö täydessä teatterissa ja siellä vallinneesta mielialasta sekä käynnistäni lastenkodeissa ja isossa tekstiilitehtaassa, missä työskentelee enimmäkseen naisia.

Leniniä kiinnosti erikoisesti, mitä olin nähnyt ja kokenut pikku lasten ja nuorten keskuudessa, ja hän kyseli yksityiskohtaisesti. Kerroin hänelle, kuinka työläisnaiset piirittivät minut ja kyselivät kovasti heidän saksalaisten sisariensa asemaa ja kuinka he olivat sanoneet lopuksi:

— Katso meidän paljaita naarmuisia jalkojamme. Meillä ei ole muuta kuin virus. On kylmä, mutta työssä pitää käydä. Kerro Leninille, että olemme kovasti hyvillämme, jos voimme saada talveksi kunnan jalkineet. Ja kun saisimme enemmän leipää! Mutta sano hänelle, että tulemme toimeen näinkin ja vaikka tulisi vielä muustakin puutetta.

Lenin kuunteli minua hyvin tarkkaavaisesti. Syvä ymmärtämys kuvastui hänen kasvoillaan.

— Tiedän, mitä ne raukat saavat kärsiä ja mitä kestää tukalassa tilanteessa! — huudahti hän.— On kauheaa, että Neuvostovalta ei voi auttaa heti. Uuden valtiomme on aluksi puolustettava olemassaolonsa, kestettävä taistelu. Se vaatii suuria uhreja. Mutta tiedän myös sen, että proletaarinaisemme kestävät. He ovat sankareita, erinomaisia sankareita. Heidän vapautumisensa ei tipahda heille kuin taivaan lahja. He ansaitsevat sen, he lunastavat sen uhreillaan ja maksavat verellään silloinkin, kun eivät seiso valkokaartilaiden kiväärien edessä.

Lenin ymmärsi syvästi, aidosti sen orjuutetun ihmiskunnan henkiset vaivat, joka nääntyi aikansaeläneiden yhteiskuntamuotojen ja elämäntapojen puserruksessa. Mutta niin hyvin kuin Lenin ymmärsi joukkojen tukalan aseman, ei hänen suhteensa joukkoihin suinkaan rajoittunut siihen. Eikä sen suhteen pohjana ollut kuten monilla muilla surkutteleva myötätunto, vaan se juontui lujin juurin siitä, että hän arvioi joukot historialliseksi vallankumoukselliseksi voimaksi. Riistetyt ja orjuutetut Lenin näki ja arvioi taistelijoiksi riistoa ja orjuutta vastaan, ja kaikki taistelevat hän näki ja arvioi sen uuden yhteiskuntajärjestelmän rakentajiksi, joka tekee lopun kaikesta ihmisen toista ihmistä kohtaan harjoittamasta riistosta ja orjuudesta. Sorron ja riiston vanhojen tukipylväiden kukistaminen liittyi hänellä joukkojen asiaan kiinteästi sellaisen järjestelmän luomiseen, jossa ei ole sortoa eikä riistoa ja joka myös on joukkojen asia.

Leninistä oli maailman uudeksi muuttavan proletaarisen vallankumouksen vapautusasiassa pelkkä „joukon määrä” enää riittämätöntä, kuten hän minulle kerran sanoi, hän piti välttämättömänä „laatua määrässä”. Vallankumouksellinen joukko, joka kaatoi voitokkaasti vanhaa ja jonka kuului luoda uutta, ei ollut Leninille epämääräistä massaa eikä kuohkea ainemöhkäle.

jota pieni johtajaryhmä saattoi muovata mielensä mukaan. Joukon hän arvioi lukemattomista yksilöistä muodostuvan parhaan, taistelevan ja korkealle pyrkivän ihmiskunnan tiivistymäksi. Oli herätettävä tämän ihmiskunnan tunto ja tietous, kehitettävä ja nostettava proletaarien luokkatunto järjestyneen aktiivisuuden korkeimpaan asteeseen.

Lenin ymmärsi joukon Marxin hengessä ja piti luonnollisesti hyvin merkityksellisenä sen kaikinpuolista kulttuurikehitystä. Sitä hän piti vallankumouksen suurimpana saavutuksena ja kommunismin toteuttamisen varmana takeena.

— Punainen Lokakuu on avannut lavean tien hyvin suuri-mittaiselle kulttuurivallankumoukselle, joka pannaan toimeen alkaneen taloudellisen vallankumouksen pohjalla, ja ne ovat alituisesti vuorovaikutuksessa keskenään. Kuvitelkaapa eri kansallisuutta ja rotua olevia miljoonia miehiä ja naisia, jotka ovat eri sivistysasteilla. Nyt he pyrkivät kaikki eteenpäin, uuteen elämään. Se on Neuvostovallan suurenmoinen tehtävä. Sen on vuosien ja vuosikymmenien kuluessa korvattava monien vuosisatojen kulttuurivelka. Sivistyksellisen edistyksen hyväksi toimii neuvostoelinten ja -laitosten lisäksi tiedemiesten, taiteilijain ja opettajain lukemattomia järjestöjä ja yhdistyksiä. Ammattiliittomme tuotantolaitoksissa ja osuuskuntamme maaseudulla suorittavat hyvin suurta kulttuurityötä. Puolueemme aktiivisuus tuntuu ja ulottuu kaikkialle. On tekeillä hyvin paljon, saavutuksemme ovat hyviä siihen verrattuna mitä on ollut, mutta ne tuntuvat pieniltä siihen verrattuna, mitä on edelleen tehtävä. Kulttuurivallankumuksemme on vasta alussa.

Sattumalta Lenin mainitsi Suuren teatterin erään loistavan balettiesityksen arvostelusta.

— Niin, baletti, teatteri, ooppera, uuden ja uusimman maa-laustaiteen ja kuvanveiston näyttelyt — ne kaikki ovat monille ulkomaalaisille todistuksena siitä, että emme me, bolševikit, olekaan niin hirveitä raakalaisia kuin siellä on luultu, — virkkoi hän hymyillen. — En kiellä niitä enkä muitakaan sen kaltaisia yleisen kulttuurin ilmennyksiä, en lainkaan aliarvioi niitä. Mutta sanon suoraan, että sydäntäni lämmittää paljon enemmän parin kolmen alkeiskoulun perustaminen maaseudulle kuin hienoinkaan näyttelyesine. Joukkojen yleisen kulttuuritason noustessa muodostuu se hyvä pohja, josta kasvaa pystyviä ehtymättömiä voimia taiteen, tieteen ja tekniikan kehittämiseen. Meillä on tavattoman voimakas halu luoda kulttuuria ja levittää sitä. Totta puhuen, meillä tehdään tällöin paljon kokeiluja ja vakavan rinnalla esiintyy paljon penikkamaista ja epäkypsää, johon kuluu voimia ja varoja. Mutta luova elämä vaatii näköjään yhteiskunnassa tuhlaavaisuutta aivan samoin kuin luonnossa. Sen jälkeen kun proletariaatti otti vallan käsiinsä, on jo kulttuurivallanku-

moukselle tärkein olemassa: joukot ovat heränneet ja pyrkivät kulttuuriin. Kasvavat uudet ihmiset, jotka uusi yhteiskuntajärjestelmä on luonut ja jotka puolestaan luovat tätä järjestelmää.

On kulunut viisi vuotta ¹ siitä, jolloin joukkojen suuri ystävä, herättäjä ja kasvattaja sulki silmänsä, joissa paloi niin syvä rakkaus ja usko pieniin ja huomaamattomiin ihmisiin. Mutta Leninin asia ei tukahtunut sammuksiin hänen kuollessaan. Se elää ja ulottaa vaikutuksensa hänen perustamansa ja johtamansa puolueen rajojen ulkopuolelle tuntemattomiin laajoihin joukkoihin, jotka Neuvostoliitossa uurastavat sosialismissa rakennustyössä, jotka kapitalistisissa maissa käyvät vapaustaistelua vallasta ja jotka siirtomaissa nousevat herroja, riistäjiään ja sortajiaan vastaan. Historiallisesta luovasta tehtävästä tulee heidän toteuttamanaan arvokas muistomerkki Leninille.



¹ Muistelmat on kirjoitettu 1929.— *Toim.*